

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR **SENATUL**

L E G E

**PRIVIND CONTROLUL PROVENIENȚEI AVERILOR
CARE NU POT FI JUSTIFICATE DIN VENITURILE
LEGALE**

Parlamentul României adoptă prezenta lege

CAPITOLUL I
DISPOZIȚII GENERALE

Art. 1 - Scopul prezentei legi este acela de a asigura protecția relațiilor patrimoniale corecte dintre cetățeni, dintre aceștia și instituțiile statului sau comunitatea din care fac parte, transparența gestionării mandatului încredințat, combaterea corupției, evazionismului fiscal, a practicilor contrare economiei de piață și protecția averilor dobândite în mod licit.

Art. 2 - Prin prezenta lege se instituie controlul averilor semnificative, în legătură cu care există indicii că depășesc veniturile obținute legal de către posesorii acestora.

Art. 3 - Înțelesul unor termeni prevăzuți în prezenta lege este următorul:

- a) prin *avere care nu poate fi justificata* se înțelege totalitatea bunurilor și drepturilor cu caracter patrimonial ale unei persoane a căror valoare totală depășește evident nivelul veniturilor legale;
- b) prin *indicii* se înțelege, disproporția dintre veniturile legale și cele materializate în bunuri sau creanțe;
- c) prin *justificarea provenienței averii* se înțelege obligația persoanei care o deține de a dovedi caracterul licit al mijloacelor folosite pentru dobândirea sau sporirea acesteia.

Art. 4 - Corectitudinea dobândirii averii se stabilește prin următoarele activități succesive: verificarea prealabilă, controlul exercitat de către comisia de cercetare a modului de dobândire a averii și judecata.

Art. 5.- Dreptul la apărare al persoanei cercetate este garantat în toate etapele și activitățile de stabilire a corectitudinii dobândirii averii.

CAPITOLUL II VERIFICAREA PREALABILĂ

Art. 6 -Verificarea prealabilă se efectuează de către compartimentele special constituite în secțiile teritoriale ale Parchetului Național Anticorupție.

Art. 7- (1) Secțiile teritoriale ale Parchetului Național Anticorupție inițiază verificarea prealabilă a averii ca urmare a sesizărilor primite de la cetățeni, instituțiile specializate, precum și din oficiu, pe baza unor indicii referitoare la actele de corupție sau a actelor doveditoare privind exercitarea nepreformată a unei răspunderi.

(2) Sesizările primite de la cetățeni trebuie să fie scrise și semnate. Verificarea prealabilă va începe după invitarea autorului sesizării și ascultarea lui pentru stabilirea seriozității și veridicității sesizării trimise.

(3) Sesizările anonime nu pot conduce la declanșarea acțiunii de verificare prealabilă a provenienței averii.

Art. 8 - (1)Organele de urmărire penală și instanțele de judecată sunt obligate să sesizeze secțiile teritoriale ale Parchetului Național Anticorupție asupra datelor și informațiilor rezultate din activitatea de soluționare a cauzelor aflate în competența lor ce indică suspiciuni în legătură cu proveniența unor averi, indiferent de modul de soluționare a acestora.

(2) Administrațiile financiare sunt obligate să cerceteze cu mijloace proprii și să comunice secțiilor teritoriale ale Parchetului Național Anticorupție date și informații din care rezultă că practicile evazioniste sau comportamentul de rău platnici aparțin unor persoane cu avere sau venituri personale disproporționate.

(3) Agenția pentru Valorificarea Activelor Bancare, oficiile registrului comerțului și societățile de lichidare sunt obligate să sesizeze Parchetului Național Anticorupție în legătură cu datele și informațiile din care rezultă indicii certe despre dobândirea unor averi

de către persoanele care au cauzat falimentul unor bănci, cooperative de credit sau societăți comerciale ori nu au rambursat creditele bancare acordate.

Art. 9 - (1) În cadrul verificării prealabile, procurorul Parchetului Național Anticorupție ascultă persoane - inclusiv persoana suspicionată sesizată - poate solicita înscrisuri, dispune expertize, folosind numai mijloacele de probă admise de lege și în condiții procedurale legale.

(2) Ascultarea persoanei care face sesizarea se face numai după punerea în vedere a dispozițiilor art.334 și 335 din codul penal.

Art. 10 - Verificarea prealabilă se finalizează prin ordonanță de admitere sau respingere a sesizării.

Art. 11 - Ordonanța de admitere a sesizării se înaintează comisiei de cercetare a modului de dobândire a averii, împreună cu probele administrate în timpul verificării prealabile.

Art. 12 – Ordonanța de admitere va indica, în mod obligatoriu, dovezile pe care se întemeiază și sursele de unde acestea pot fi solicitate sau va fi însoțită de acte doveditoare.

Art. 13- (1) Activitatea comisiei de cercetare și verificarea prealabilă efectuate de Parchetul Național Anticorupție nu sunt publice. Aceste instituții pot informa societatea civilă numai cu privire la existența sau inexistența unui dosar de verificare.

(2) Persoana a cărei avere este supusă verificării prealabile poate lua cunoștință de actele și lucrările dosarului și poate fi asistată de avocat.

Art. 14 - Prin derogare de la dispozițiile art.11, procurorul poate reține din dosarul înaintat comisiei dovezile care ar deconspira sursele de informații care trebuie protejate, însă fără a le putea invoca în probatoriu.

CAPITOLUL III

CONTROLUL EXERCITAT DE CĂTRE COMISIA DE CERCETARE A MODULUI DE DOBÂNDIRE A AVERII

Art. 15 - În cazul în care ca urmare a verificării prealabile se constată diferențe certe între nivelul probat al valorii averii și valoarea reală a acesteia, averea este supusă controlului, în condițiile prezentei legi.

Art. 16 - (1) Pe lângă fiecare curte de apel va funcționa o comisie de cercetare a modului de dobândire a averilor, formată din :

- doi judecători de la curtea de apel, desemnați de președintele acesteia, din care unul în calitate de președinte;

- un procuror de la parchetul care funcționează pe lângă curtea de apel, desemnat de primul-procuror al acestui parchet.

(2) Președintele și membrii comisiei de cercetare sunt desemnați pe o perioadă de 8 ani. Pentru aceeași perioadă și de către aceleași persoane vor fi desemnați și trei supleanți, care îi vor înlocui pe titulari în cazul în care aceștia, din motive legale, nu vor putea lua parte la lucrările comisiei de cercetare.

(3) Comisia de cercetare are un secretar desemnat de președintele curții de apel dintre grefierii acestei instanțe.

(4) Este competentă teritorial, comisia de cercetare a modului de dobândire averii de pe lângă curtea de apel în a cărei rază domiciliază persoana a cărei avere este supusă controlului.

Art. 17 - Comisia de cercetare se poate sesiza și din oficiu în cazul în care exista indicii în sensul celor definite la art. 3 lit. b) din prezenta lege.

Art. 18 – (1) Președintele comisiei de cercetare dispune citarea de urgență, în fața comisiei de cercetare, a persoanei care a făcut sesizarea sau a reprezentantului acesteia și a persoanei a cărei avere este supusă controlului.

(2) Persoanei cercetate i se va solicita o declarație pe proprie răspundere în care să menționeze bunurile dobândite, bunurile înstrăinate indiferent de titlu, precum și veniturile realizate în perioada supusă cercetării.

(3) Comisia de cercetare poate dispune inventarierea tuturor bunurilor persoanei cercetate. Inventarierea va fi efectuată în condițiile prevăzute de legislația în vigoare.

(4) Comisia de cercetare poate cita orice persoană care ar putea da relații utile pentru lămurirea provenienței bunurilor celui cercetat și poate solicita autorităților publice sau oricărei alte persoane juridice informații necesare pentru soluționarea cauzei.

(5) Persoanele care au dobândit bunuri de la persoana cercetată vor fi audiate în mod obligatoriu.

(6) Comisia de cercetare poate efectua cercetări locale sau poate dispune efectuarea unor expertize pentru lămurirea cauzei.

(7) Cercetările efectuate de alte persoane decât membrii comisiei de cercetare sunt nule.

Art. 19 – (1) Proveniența bunurilor persoanei cercetate care au fost dobândite pe numele unor interpuși va fi supusă controlului în mod obligatoriu.

(2) Cercetările vor fi extinse, în condițiile prezentei legi, și cu privire la persoanele, cetățeni români și apatrizi ori cetățeni străini cu domiciliul în România, care au efectuat acte de donație care ridică suspiciuni în favoarea persoanei cercetate.

(3) Justificarea achiziționării unui bun prin donații din străinătate va fi luată în considerație doar în baza unor acte de donație autentificate ori în urma confirmării, solicitate pe cale oficială, din partea organelor fiscale din țara de domiciliu a donatorului.

(4) Cercetările vor fi extinse și asupra dobândirii de către persoana cercetată a unor bunuri care au fost înstrăinate până în momentul începerii cercetării.

Art. 20 - Întocmirea de către persoana cercetată a unor acte simulate ori a unor acte de înstrăinare cu preț vădit superior față de cotația pieței, vor fi supuse anulării, în regim de urgență, cu respectarea procedurilor legale.

Art. 21 –(1) Cei citați în fața comisiei de cercetare vor fi ascultați pe rând și vor prezenta dovezile care au stat la baza cererii de cercetare. Persoana a cărei avere este supusă cercetării va putea produce în

fața comisiei probe în apărare sau va putea solicita administrarea acestora de către comisie și, dacă consideră necesar, poate depune o declarație în care va arăta veniturile realizate și modul dobândirii averii.

(2) Comisia de cercetare poate dispune măsuri asiguratorii prin care să se împiedice înstrăinarea bunurilor ce aparțin persoanei a cărei avere este supusă controlului, precum și asupra averii și veniturilor dobândite de celălalt soț. Dacă din probele administrate rezultă că măsurile asiguratorii sunt necesare, ele se aplică și față de bunurile de valoare ce fac obiectul declarării, realizate prin persoane interpușe sau transmise cu titlu oneros către ascendenți, descendenți, frați, surori și afini de același grad, precum și cele transmise cu titlu gratuit către orice persoană.

(3) Măsura de indisponibilizare poate fi totală sau parțială și poate fi luată și în cazul depozitelor și certificatelor bancare sau CEC.

(4) Măsurile prevăzute la alin. (2) și (3) încetează la data rămânerii definitive a ordonanței de clasare.

Art. 22 - (1) Comisia de cercetare hotărăște cu majoritate de voturi, în cel mult 3 luni de la data sesizării, pronunțând o hotărâre motivată, prin care poate dispune :

- a) clasarea cauzei, când constată că proveniența bunurilor este justificată;
- b) trimiterea cauzei spre soluționare curții de apel în raza căreia domiciliază persoana a cărei avere este supusă controlului, dacă constată, pe baza probelor administrate, că dobândirea unei cote-părți din acestea sau a anumitor bunuri determinate nu are caracter licit;
- c) suspendarea cercetării și trimiterea cauzei parchetului competent, dacă în legătură cu bunurile a căror proveniență este nejustificată rezultă săvârșirea unei infracțiuni.

(2) Ordonanța de clasare se comunică părților, parchetului de pe lângă curtea de apel și secției teritoriale a Parchetului Național Anticorupție în raza căreia funcționează comisia de cercetare.

Art. 23 - Controlul se reia de către comisia de cercetare, dacă :

- a) după clasarea cauzei apar elemente noi care pot duce la o soluție contrară;
- b) organul de urmărire penală, după efectuarea cercetărilor, în situația prevăzută la art. 21 alin. (1) lit. c), nu sesizează instanța penală.

CAPITOLUL IV

JUDECATA

A. Instanța de judecată

Art. 24 - (1) Ordonanța de motivare constituie actul de sesizare a instanței de judecată.

(2) Probele administrate în fața comisiei de cercetare sunt dobândite pentru instanța de judecată.

Art. 25 - (1) Președintele curții de apel sau președintele secției, primind dosarul, fixează termen de judecată și dispune citarea tuturor părților care au fost chemate la comisia de cercetare. Statul, prin Ministerul Finanțelor Publice, va fi întotdeauna citat în instanță. Participarea procurorului este obligatorie.

(2) Judecătorii și procurorul care au făcut parte din comisia de cercetare nu pot participa la judecată.

Art. 26 - (1) Judecarea cauzei se face pornind de la probele administrate în fața comisiei de cercetare. La prima zi de înfățișare, părțile pot solicita administrarea de probe noi și curtea de apel va dispune încuviințarea acestora, acordând un nou termen.

(2) Până la soluționarea definitivă a cauzei, instanța de judecată poate dispune indisponibilizarea bunurilor, dacă aceasta măsură nu a fost luată în condițiile art. 20 alin. (2) și (3).

Art. 27 - (1) Dacă se constată că dobândirea unor bunuri anume determinate sau a unei cote-părți dintr-un bun nu este justificată, curtea de apel va hotărî fie confiscarea bunurilor sau a cotei-părți nejustificate, fie plata unei sume de bani, egală cu valoarea bunului, stabilită de instanță pe bază de expertiză. În cazul obligării la plata

contravalorii bunului instanța va stabili și termenul de plată, care nu va depăși 12 luni de la data soluționării cauzei;

(2) Dacă în legătură cu bunurile a căror proveniență este nejustificată rezultă săvârșirea unei infracțiuni, instanța trimite dosarul la parchetul competent, pentru a analiza dacă este cazul să pună în mișcare acțiunea penală.

(3) În cazul în care se constată că proveniența bunurilor este justificată, instanța hotărăște închiderea dosarului.

B. Căi de atac

Art. 28 - (1) Împotriva ordonanței de clasare a comisiei de cercetare, părțile interesate, Ministerul Finanțelor Publice și procurorul pot face recurs la Înalta Curte de Casație și Justiție, în termen de 10 zile de la comunicare.

(2) Ordonanța de trimitere a cauzei spre soluționare instanței nu poate fi atacată cu recurs decât o dată cu sentința pronunțată asupra fondului.

Art. 29 – Sentințele curții de apel pot fi atacate cu recurs de către părțile interesate, Ministerul Finanțelor Publice și procuror la Înalta Curtea de Casație și Justiție, în termen de 15 zile de la comunicare.

CAPITOLUL V SANCTIUNI

Art. 30 - Formularea cu rea credință a unei sesizări cu privire la modul dobândirii averii de către o persoană se pedepsește cu închisoare strictă de la 3 ani la 5 ani.

Art. 31 - Fapta persoanei a cărei avere este supusă controlului, de a face declarații de avere care nu corespund adevărului, constituie infracțiunea de fals în declarații și se pedepsește potrivit codului penal.

Art. 32 - Producerea ori ticluirea de probe mincinoase cu privire la caracterul ilicit al provenienței bunurilor unei persoane a cărei avere

este supusă controlului se pedepsește cu închisoare strictă de la 3 ani la 5 ani.

Art. 33 - Fapta martorului care în fața comisiei de cercetare ori a instanței de judecată face afirmații mincinoase ori ascunde împrejurări esențiale pentru soluționarea cauzei se pedepsește cu închisoare strictă de la un an la 3 ani.

Art. 34 - Înstrăinarea fără acordul comisiei de cercetare ori a instanței de judecată sau distrugerea unor bunuri, pe parcursul cercetării ori judecării cauzei, în scopul eludării cercetării modului de dobândire a acestora, se pedepsește cu închisoare strictă de la 3 ani la 5 ani.

Art. 35 - Omisiunea cu rea credință a sesizării organelor de urmărire penală de către președinții completelor de judecată cu privire la faptele penale constatate cu ocazia judecării se pedepsește conform codului penal.

CAPITOLUL VI DISPOZIȚII FINALE

Art. 36 - (1) Dispozitivul hotărârii judecătorești, rămasă irevocabilă, prin care se constată proveniența ilicită a unor bunuri, se comunică organului fiscal de la domiciliul persoanei a cărei avere a fost cercetată, în vederea executării.

(2) Bunurile confiscate se vor valorifica prin vânzarea la licitație, sumele obținute făcându-se venit la bugetul de stat. Prețul de pornire a licitației nu poate fi mai mic decât valoarea bunului, stabilită de instanță pe bază de expertiză.

(3) Vânzarea bunurilor și încasarea debitelor stabilite în condițiile prezentei legi se efectuează de către organele fiscale în conformitate cu dispozițiile legale referitoare la executarea silită împotriva persoanelor fizice și pentru neachitarea creanțelor bănești datorate statului.

(4) Cheltuielile pentru depozitarea, conservarea și valorificarea bunurilor confiscate se scad din sumele obținute din vânzarea acestora.

Art. 37 – În cazul în care bunurile confiscate sunt obiecte din metale rare sau pietre prețioase, titluri de valoare, mijloace de plată străine, obiecte de artă, colecții de valoare și obiecte de muzeu, acestea se depun la Banca Națională a României sau, după caz, la Ministerul Culturii, în vederea valorificării prin vânzarea la licitație.

Art. 38 – (1) Procedura de cercetare și de judecare a provenienței bunurilor, începută asupra unei persoane, continuă și împotriva moștenitorilor acesteia.

(2) Cercetarea poate fi pornită și direct împotriva moștenitorilor, dar numai în termen de 3 ani de la data deschiderii succesiunii. Moștenitorii răspund numai în limita activului succesoral.

Art. 39 – Toate actele de procedură în această materie sunt scutite de orice taxă de timbru, iar în cazul valorificării bunurilor prin vânzare la licitație nu se percepe taxa pe valoarea adăugată.

Art. 40 – Sumele necesare pentru efectuarea expertizelor dispuse din oficiu se avansează dintr-un fond prevăzut în bugetul Ministerului Justiției, iar în cazul clasării cauzei se suportă de la bugetul de stat.

Art. 41 – Magistrații care fac parte din comisia prevăzută la art.16 precum și grefierul care efectuează lucrările pentru această comisie beneficiază de indemnizația prevăzută la art. 13 alin. (1) din Legea nr. 50/1996 privind salarizarea și alte drepturi ale personalului din organele autorității judecătorești.

Art. 42 – Dispozițiile prezentei legi se completează cu prevederile Codului de procedură civilă și cele privind executarea creanțelor bugetare.

Art. 43 - Prevederile prezentei legi se aplică tuturor cetățenilor români cu privire la averile dobândite în România și în străinătate,

precum și apatrizilor și cetățenilor străini, indiferent de domiciliu, cu privire la averile dobândite în România.

Art. 44 - Prezenta lege intră în vigoare după 30 zile de la publicarea ei în Monitorul Oficial al României.

Art. 45 - La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă orice alte dispoziții contrare.

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din..... cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) din Constituția României.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR

ADRIAN NĂSTASE

Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) din Constituția României.

PREȘEDINTELE SENATULUI

NICOLAE VĂCĂROIU